

804.
E. P. II.

ELEVEN LE-FESTÉSE

MAGYAR NEMZET

NEK

Papir

MELLYNEK

Versekben - való foglalására készített

a' Bétsben össze-sereglett

NEMES

MAGYAR TEST-ÖRZŐ SEREGEN,

Idegen Nemzereknek-való el-bámúlása végett,
ottan Orvosi Tudományt tanuló

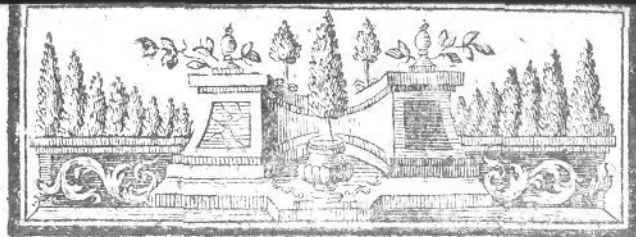
SÁNDORFFI JÓSEFET

Melly először ki-nyomtatott. Bétsben,
1792-dik Esztendőben, és küldetett a' két Ma-
gyar-Hazának Ujj-Esztendői Ajándékul
1793-dik Esztendőre.

Most másodszor a' Magyar-Verseket szerető
vasóknak kedvéért ki-botsáttatott

MAROSVÁSÁRHELLYEN,

1794. Esztendőben

3352

Hogy Derék Nemzet a' Magyar, és soknál előbb-váló,
Mindég Váló volt e' mondás, mindég-is marad Váló.
Ha szép Nemzetet keresel; elég választot szép e'

Remekje a' Magyar Gárda, melly minden Gárdák Szépe;
Tudom hogy Te-is azt hiszed. Nem-is tsuda. Mert hiszen

A' szép Magyarokról minden Nemzet egyenlőn hiszen.
Szent-István Temploma! Te-légy tanúm, 's szólj heljesebben;

Ha tettzik táfoly-meg; hogy a' szavam nem-helyes ebben.
István napján előtted hány Nemzet-volt, 's hány Vallások?

Még-is a' szép Magyarokról csak egy-volt a' vallások.
Mint-hogy minden István napján a' Király itt meg-jelen

A' Gála-Kotsiban, 's vele az egész Gárda jelen.
Igy Felséges Királyunk-is, diszére István-napnak

El-jött a'ban a' Kotsiban; mellyben a' fényes napnak;
Sugári, a' tündöklésben magokat el-vesztették.

A' mellyek a' rá-nézőnek szemő-fényét vesztették.
Felséges Királyunkal a' Gárda-is fel-sereglett

A' mellyből egy-bámulásnak ki-tétetett sereg lett.
Mert bár ott-volt a' gyöngy Kotsi, 's rajta Uri Kotsisok

Es a' Kotsit kísériben-vólt aranyos kotsi sok.
De mind ez a' nézni-méltó pompa el-maradhatott,
Mert ha Magyar van, más nézni-való el-maradhat ott.
Igy ez a' Bétsi-nép nézni, 's dítsérni alig győzte
A' Magyar — mely a' több Népet szépségével meg-győzte
Be örültem hogy dítsérték, mert én inkább meg-haljak
Jobb szeretem: mint gyalázó szót a' Magyarról halljak.
A' kivált szép a' Magyarban: hogy ámbár ezer Néző
Bámúljon-rajta: de ő nem-bámúl, 's szélllyel nem-néz ő
Hanem derekát és fejét, szép egyenesen tartja,
A' honnan sok gondolatlan ember kevélynek tartja.
Holott még inkább az ő virtusról egy jegy e'
Nem-is kevélysége néki; hanem Nemzeti Jegye.

Szép-is a' Magyar mint Lovon szint-úgy gyalog mentében
A'ban a' testéhez-vágott kis kurutzos Mentében;
Sőt egész öltözetében, mely Nemzeti tudni: illik
Kalpag, öv, kotsag-toll, tarsoly, mely néki nagyon-illik.
Be szép, ha szépen fel-köti dolmányára az övét
Sőt az egész öltözetét bámúlhatni az övét.
Hát mikor a' lovaikról mind egyszerre le-szálnak:
Mindeniket külön külön gondolnád Virág-Szálnak.
Be szépek osztán, ha együtt sorba-mennek szép számmal
Jobban tudja ezt minden, mint én ki-mondhatom számmal.
Mert mint meg-fogja a' madárt enyves része a' Lépnek:
Igy sok szívet a' Magyarok, mikor ők szépen lépnek.

Leg-

Leg-kiszebb mottzanások-is óh milyen talpra-esik.
Nem-tsuda hát ha érettek sok gyenge-szív meg-esik.
Tökélletes egyenlőség egész testek' -formája.
Ugy-hogy a' természet merő Remeknek formámálja.
A' Tántza-is a' Magyaroknak sok-szem-előtt sokat ér
Minthogy vígan mozog benne minden tag, in, minden Ér.
Es e' Nemes Nemzet Tántzát nevezhetnök Nemesnek.
Mivel egy Tántzban-is frissebb mőzdülások nem-esnek.

A' Magyar Aszszoyások-is olly' ékesen termettek
Hogy szintén úgy dítséretre-méltó az ő Termetek.
Kivált miólta meg-adják a' szép Fökötő Betsét
'S Nem-ra'knak fejekre Kosárt, tintukot, tsetse-betsét.
Vagy nem-is tudom hirtelen, hogy milyen forma Nevet
Adjak a' piperéjeknek — félek-is hogy ki-nevet-
Ezen szokatlan szóllásom'-tormájáért Valaki
Hogy a' Bóbita nevét tám rútúl tevék vala-ki.
De igaz-is az, tsak-nyissa-fel akárki a' szemét,
Hogy a' bóbita a' Magyar-Fökötőhöz tsak-szemét,
Még-is ha ma egy újmódi Kontyot fel-kapott Páris
Már nem-soká közöttünk-is viselte ötven pár-is.
Az Aszszony ha Fökötőben-van, óh mely tsinos abban
De még Nemzet Aszszonya-is öltözhét tsinosabban.
Es nem-akarom a' dőlgot nagyítani, éppen nem
Ha mondom hogy Fökötővel ékes az Aszszonyi Nem.
Szépségére-nézve tehát, igaz a' mit elsőben
Fel-tett-vólt Műzsám Versében, tudni-illik az Elsőben:

A 3

Hogy

*Hogy Derék Nemzet a' Magyar, és soknál előbb-való,
Mindég Való volt e' mondás, mindég-is marad Való,*

Hát ha még a'ról van a' szó, mitsodás a' Magyar Szív?
Eröss az; tám tüdője-is más levegő-cget szív.
Mert mikor más gyengébb Nemzet, a' Hadban a' reszkető
Hidegtől már borzadóz-is, még a'kor sem reszket ő.
Noha szemeivel lássa a' Pajtásit el-hordó
Golyóbist: de tsak hogy legyen mellette boros Hordó
Egy jó Fegyver-ellen valót iszik, az-után bátor
Síkoltozzon-is a' Török, még sokkal inkább Bátor.
És ámbár száz-ezer dsidát szeme-láttára fenjen.

A' Magyaroknak demír a'kor még sokkal inkább fennyen
S Mérgesen szóll hozzá, állj-meg ilyen amolyan Török
Mert tsak hogy egyet-ihattam, már bátran reád-török.
Söt bár némellyik el-ázzon, miként a' hordó' Tsapja
Az ellenséget még sokkal mérgesebb szúrással tsapja.
Alig várja, hogy a' rendet a' Komendáns ki-szabja
Már ellenség vérrel-festve van-kezeben a' Szabja.
Eröss Szívét a' Magyaroknak hasonló eröss Mejjel
Bé-fedezte, 's óltalmazza a' természet — a' mellyel
Szeles, fergeteges, 's minden vad idöket ki — állhat.
Ha kell még hideg télen-is a' Táborba ki-állhat.
Azomban minden tagjai tsontosok, és inasok
Hol az inak a' mozgásban munkálkodó Inasok.
Innen következik, hogyha valami hadhoz fognak,

Már

Már az ellenség előre retteg, hogy nyerni fognak.
Gondolj-is jól egy Bajúszas Magyart egy olyan Kép ez,
Mellyről akárki-is mindjárt jó hadi Vitézt Képez.
Tudták-is már a' Magyaroknak ezerszer hasznát venni,
Mikor ellenséget kellett verni, vagy Várat venni.
Most-is meg-vételére ha Vitézség kell a' Várnak
Minden jó ki-menetelt tsak a' Magyaroktól várnak.
Igy hogy a' leg-közelebb-múlt Török Hadhoz fogának
Ő volt leg-inkább ki-téve az ellenség Fogának.
De bezzeg vettettek-is ám eledellül a' Sírnak
Kik után a' Török rajok talám még most-is sírnak.
Mert hogy úgy hullott a' Török, mint őzfűzel a' fa Levél.
Hadi Történet! e'ről a' leg-jobb Tanú Te levél,
Ha hát így elő-vitte a' Magyart a' Virtus Után.
Az ő eröss 's bátor Szíve, már mondhatni ez-után
Hogy derék Nemzet a' Magyar, és soknál előbb való,
Mindég Való volt e' mondás, mindég marad-is Való.

De mint édesb adhatott a' Sámson eröss Állatja
Ugy a' Magyar Eröss Szívről Múzsám bátran állatja
Hogy édest-is buzoghat-ki mert mint a' víz a' buzgó
Kútfőben forr: úgy a' Magyar a' szeretetben Buzgó
Mert a' melly eröss Karral ma ellenségeket öl-el.
Ugyan a'zal hólnap Kedves Hazafiakat ölel.
Hát a' kit még a' szerentse valami Tisztsegre hív,
Ki nem-lehet magyarázni Királyához milyen Hív.
Mert a' meddig tsak a' Szíve a' mejjében dobog 's vért,

Királyáé 's Hazájáé ő-benne minden tsep Vét.
 És ha már egyszer valami Tisztséget ő fel-vállal:
 Már a'kor hordozza-is ám a' terhet erőss Vállal.
 Ha pénz saúkséges a' Hadra minden kintsét ki-meri
 Hazájáért 's Királyáért mind fel-áldozni meri.
 Tsak hogy félbe ne-maradjon a' már jól kezdett Hadja,
 Inkább magát egy kevéssé minden pénz-nélkül hagyja.
 Te most ígért négy Milliom! szőlj igazat itt érttem,
 Vagy a'nál-is nagyobb summa, a' mint másoktól értem.
 Jó Szívere nézve-is hát igaz az a' Vers: mivel:
 Hazájáért, 's Királyáért ilyen dolgokat mivel.
 Hogy Derék Nemzet a' Magyar, és soknál elébb-való,
 Mindég Való volt e' mondás, mindég-is marad Való.

Azomban meg-vallom, hogy van elég szép Nyelv: de Kivált.
 Az ékes Magyar Nyelv minden más Nyelvek közül ki-vált.
 's Ha elsőseget a' Nyelvek-között a' szépség rendel:
 Tudom minden Nyelv a' Magyar Nyelv után esik Rendel.
 Mivel ebben olyan hibát mitsoda gondos szem lél,
 A' melyet az egyik Nyelv, a' másban tsufoson szemlél.
 A' Fő Németek nem-értik az Ajjasokat, zúgnak.
 Magyar Országban egy Nyelv van minden zegnek Zugnak.
 Egy formán szólnak Szegények, Urak, Kitsinyek, Nagyok.
 A' mely a'ra hogy felséges Nyelv a' Magyar Nyelv, nagy ok.
 Nem-is már ez a' Nyelv minden hat mért-földön keresztül,
 A' mit a' Fátum a' Német Nyelv-re-vetett Keresztül.
 A' mely egy Szó-Tár írótól méltó panasz, és Bánat.

Jó hogy a' mi Nyelvünkkel-is a' Fátum így nem bánat.
 Ha változik a' Magyar Nyelv egy két: szóban a' semmi,
 Tökéletességgel nem-is Kérkedhet sem más, sem mi.
 Nagyobb tökéletességre hogy a' mi Nyelvünk nem ment,
 Minket a' szüntelen-tartó had folytatása meg-ment.
 A' Magyarfelett Minerva Márssal még mindég perlett,
 De tsak a' Mársé mindenkor győzedelmesebb Per lett.

Márs ki-hányta kezéből a' Magyaroknak a' könyveket,
 Minerva osztán hijába árasztott Böv-könyveket.
 E'képen óh Kegyetlen Márs! a' te sok hadad Folyta,
 Hány-ezer Hazafiakat örökösön le-folyta?
 Mert ha Tavaszon el-tsaltad, haza-botsátád Őszszel,
 A' mikor már felyeiken a' haj tarkáslott őszszel.

Mikor már a' tanulásra ez ész éppen nem serény,
 Mert a' paripa sem virgontz, ha nyakán ősz a' Serény.
 Azomban hány derék fiat vágott-le a' kard'-éli?
 Sirt a' Hadban vezett fián, hány kegyes Magyar Éli?
 Nem-tsuda hát ha Minerva e' külömben szép 's Tanúlt —
 Magyar Nyelven még egészen beszélni meg-nem-tanúlt.

Kivált hogy a' Deák Nyelv-is, a' szép Magyar Nyelv' Járma
 Melly alatt ez óh fájdalom! nyögve 's görbedve jár ma.
 Kedves nékem a' Deák Nyelv, mert Mártyr lennék értte,
 Tudom én hogy sok Derék Fi már ezen tzélját érte.
 Tsak a'nyiban nem-szeretem, hogy a' Nyelven hátrálta.

Mert a' Deák Nyelv miatt már sok ezerszer hátrált a'.
Míg azt felettébb tojtattyuk, soha se-is bóldogul
A' Magyar Nyelv, és tzelunkat nem-érthettyük bóldogul.

De merem állítani, hogy ha minden Magyar Főnek
Gondjai, a' Magyar Nyelvnek szépítésében főnek:
Elébe hág minden Nyelvnek a' Magyar utóljára,
A' melly még a' rendben tsak-nem egészen utól jára.
Kivált ha támad több *Crtzi, Rádai, és Teleki*
Kikből már sokszor a' Magyar párt-fogója tele-kí
A' kik a' Magyar Hazában példáson régtől-fogva.
A' jó ügyező Magyar emelik kézen-fogva.
'S Ha bününkért el-nem veszi az UR tőlünk a' Tamoszt
Söt még több *Mészárosokat, 's Révaikat* támoszt
És ha bár *Páriz Pápaít és Bodot* a' sir-árok
Bé-nyelte: de munkáiknak mindég meg-marad *Árok*
És noha már *Pétzelit*-is bé-nyelte a' Sir-Verem
Kinn a' Siró Magyarokkal én-is bús mejem verem:
De ha mind ezek' helyébe lésznek a' Magyar Égnek
Ujj Tsillagi: kik hasonló ragyogó fénnel égnek
Ha lesz több *Rätz, több Gyöngyösi, Dugonits, Horváth* sok száz
Kikkal mint Nyelv szépítőkkal dítsekedhetik e' Száz:
Nyelvünk tökéletességre nem-félek hogy ne-jusson
Ne-is tágitsatok Magyar Bóltsek ezen a' Jussón.

Most-

Most-is mellyik élő Nyelv az, a' melly ezen ki-kaphat?
Mellyik az, a' mellyen ennyi számtalan sok szót kaphat.
Bár akárméddig kurkászszá valami bólték értelem?
A' hól mint ezekben kettős lehetne az értelem?
No-ha lél-is ilyen szokot: tehát a'ból az okból
Hogy a' Nyelv magasztalódjék, írjon verset azokból.
De hogy könnyen meg-eshessen hitelt nem-hamar adok,
Ámbár szégyenüljek-meg, szavamban ha maradok.
Tsak nem-ír már e'nél többet, ha mindjárt meg-örül-is;
A' mellyen egy igaz szívű Magyar méltán örül-is.
Hogy illy' alkalmas a' Nyelve: azt nem-is adná sokért.
Kár hogy más Nemzetek közt a' Nyelvünkhez még nem sok ért.
Im itt többnek mint száz Versnek még' egy formán a' vége:
Mindazáltal minden szónak más tzelja van, 's más vége.
Pedig ha még ezt valaki szaporítani akarja
Akár a'nyit írjon, a' míg ki nem-fárad a' karja.
Tsak ezekből-is a' Magyar Nyelv ereje meg-tettzik
Ugy ítéljen minden róla, a' mint magának tettzik.

Azomban minden más nyelv meg-tanulásához szer ez.
Mellyel a' Magyar nem-kevés dítséreteket szerez.
Már néki minden Nyelv tsak egy: *Német, Frantz, Sidó, Görög*.
Mind úgy meg-tanúlhattya hogy a' Nyelvén szintűgy görög.
'S Ha a' Magyar egy magában hangzó betűt ki-választ

Egész

Egész levelet-ír rajta, 's ugyan azon, kap Választ
Kérdebet e' Nyelv egy egész mesterséges Énekel
Mellyet É'nn egy meg-sebbedett kegyes Lélek énekel.
Mellyik hát az a' Nyelv, a' melly illy' dologokat el-követ?
Nem-könnyen biz' illet: bár meg-mozdítson minden Követ.
Az ilyenekből már könnyen a' Magyar Nyelvet Átal
Láthatni: mire mehet ez, még a' gyakorlás-által.

Kedves Nemzetem! légyen hát a' Nyelved a' te Kintsed
Ezt mint féltő Portékadat, méltó hogy úgy tekintsed.
Jó-is Nyelved tanúlását, hogy már Törvénybe zárod
Mert e' lesz Hazád, 's Nemzeted meg-óltalmazó Záród.
E' Törvény nem-léte most-is szinte kárt-hoz vala: ha
A' Szemed fel-nem nyílt volna, már most egyszer valaha.
Ugy van az: a' habok közt-is a' Kormányos hogy ha jó
Tsendes partot-ér, ámbár meg-töredezett a' Hajó.
Légy hát Ditső Nemzetem! hív tovább-is Királyodhoz
Mert több jóTörvényt-is néked FERENTZ jóKirályod hoz
Ki mihelyt látá sérelmed, ímé mindjárt meg-szánta
Bús ortzád' melyen a' bú már mély barázdákat szánta.
Meg-száná, hogy szép Nyelved majd gyökerestől ki-irták
'S Aztrendelé; hogy már Ország' Törvényi-közzé írták.
Hogy Országunk Magyarúl jól-tudókat keressen-ki
Tiszteknek, Héj bűlts ez! így már gántot nem-keres senki.

Ha

Ha a' Nyelve nem-virágzik, mit-is ér úgy a' Nemzet
A' Nyelvünk nem-virágzása, e'dig-is sok kárt nemzett.
A' Nyelv' virágzása már most az a' leg-drágább Vágyon,
Mellyre minden Hazafinak törekedése vágyon.
Hazánk' bődöglése bizony sokat-is ér ez,
Az én szívem ugyan rajta telyes örömet érez.
Sőt minden jó igaz szívű Hazafiról azt vélem
Hogy Nyelve' pallérozásán együtt igyekszik vélem.
Hiszem ha nem volna elég Magyar szó, leljünk újat
Tsak-hogy másokkal ne-húzzunk vakmerőképen Újjat
A' mint már-is óh fájdalom! már e' szokása Hányinak
Hogy a' nyakunkba erővel, hólmí vad szókat hányinak?
A' miképen hogy magában szikrát nem-ád az atzél:
Így újj szókat-is formálni nem egy tagé az a' tzél.
Lelj új szót, szép dolog — tsak-hogy helyes legyen értelme
'S Ollyan légyen mellyet helybe hagyhat minden ért elme.
'S Netsinálj azok helyett mást, a' melly szókkal már éltek
Az Eleink, kik előttünk sok esztendőkkel éltek,
Hogy ha néhól meg-dítsérem itt a' Magyar Világot
Az Idegen Irók gyűjtnak nekem abban világot.
Ha részre hajlással vádol hát valaki követem
De én tsak az igaz útát 's, mások nyomát követem.
Ha más Nemzetben a' Magyar ditsérése nem Véték
Én-is tám egy két jó szómmal igen nagyot nem-véték.
E' mellett, úgy tapasztalom magamban, hogy mi-óltá,

Élek

E'lek, tám még az édes tsets, belém olly' tűzet-óltat,
 Ege, A' melly Kedves Hazám iránt bennem szüntelen langal
 Kérked Az idegen Nemzet-közt ég még sebes-ebb Langal.
 Mel E' tűz hát a' mellynek bennem már régen van a' Nyoma;
 Melly Nem tsuda hogy számból ilyen köz igazságot nyoma:
 Ne Hogy Derék Nemzet a' Magyar, és soknál előbb-való,
 Az ill Mindég Való volt e' mondás, mindég-is marad Való,
 Lát

Nem mondom én a' Magyarnak, hogy soha se-vólt Tette
 Kedv De még-is a' jó ISTEN sok jóra méltóvá tette.
 Ezt Ki minthogy a' blinöshöz-is olly' békességes-tűrő
 Jó-is Hogy ezer gonoszokat-is békességgel el-tűr Ö.
 Me Száz-mázsa rosszszat meg-szenved: ha talál jót egy lótot.
 E' Tő Egész Városnak meg-enged, ha tart egy kegyes Lótót;
 A' Söt hogy Ilyés egy-jót sem-lát, az UR hét ezret lát ott.
 Ugy Meg-lehet, hogy a' mi Pogány Atyáink közt-is látott
 Ts Olyan Virtust, a' melly benne éppen az az Érdem lett,
 Légy Melly az URtől Nemzetünknek jobb lak-helyett érdemlett,
 Me Mikor a' szük, terméketlen, sovány Scithia helyett
 Ki m A' Bóldog Magyar Országon nyertünk magunknak Helyet.
 Bu

Meg- Mely Ország-is egy valóban olly' gazdagon meg-rakott
 'S Tárház: mellyet a' Természet minden jókkal be-rakott.
 Hogy Mellyet míg le-beszélnék, el-telne egy-néhány óra,
 Ti Míg le-írnám, sokszor-is el-kopna a' pennám' Óra.
 A' ki itt akar áldozni ama' nagy bálvány Bálnek:

Ad-

Adhat itt mindent eleget a' telhetetlen bálnek
 A' ki pedig a' Természet akar az egyik; akar
 A' több két Országában búvároskodni akar.
 Lél itt olyakat, tsak járja-fel az Országunk' határat,
 Mellyeknek más Országok két-kézzel adnak hat-arat.
 Ma kételkednél szavamban Barátom, menj Országod
 Határit vi'sgálni, meg-lásd, van merő Menyországod.
 Mivel-hogy itt-is az URat láthatod színről színre,
 Tsak a' sok ezer plintákban mellyeket ezer színre
 Ki-tzifrázott a' Természet, vagy inkább a' Teremtő
 Mellyeket minden tavaszon ismét újra teremt Ö.
 Ha nem éppen Mennyország-is: de Paraditsom kert e'
 Leg-alább Hóbergusszerént, egy tsupa Éden Kert.
 Ez okozza; hogy bár itt-is minden részben jól-élek;
 Még-is sokszor suhajt bennem e'képen a' jó Lélek;
 Oh Földi Paraditsomhoz hasonlítható Haza!
 Vallyon mikor érkezhetem a' kebeledbe haza,

V E G E.

K

M

A

K

J

E

U

B

M

